

Skatteetaten

Høring - arbeidsgiverens plikter når ansatte mottar tips

Skattedirektoratet har sendt ut en høring som foreslår å endre praksis for registrering og rapportering av tips. Fellesforbundet støtter forslagene.

Tips har alltid vært skattbart, men som direktoratet skriver har praktiseringen av skatteinnbetaling har vært mangelfull. I tillegg har ikke tips gitt noen rettigheter som pensjonsopptjening, sykepenger eller feriepenger. I forbindelse med at prosentlønnssystemet fases ut er heller ikke sjablongbeskatningen som er praktisert lengre praktisk. Direktoratet foreslår derfor at all tips skal rapporteres av arbeidsgiver, det skal betales arbeidsgiveravgift av beløpet, tips behandles som lønn og vil gi pensjonsopptjening, grunnlag for sykepenger og det vil utløse feriepenger til tipsmottaker. Fellesforbundet har hele tiden støttet at tips skal behandles som lønn. Vi er imot den praksis som har utviklet seg ved at tips gjerne regnes som en fordel og sees på som erstatning for lønn. Samtidig som det er en ikke ubetydelig skatteunndragelse som gjør tips til en del av den svarte økonomien. Rapportering av tips gir en mer gjennomsliktig ordning. Men tips endrer ikke karakter. Det vil fortsatt være en frivillig ordning for gjester. En gave som ikke kan forventes.

Det er imidlertid et punkt i høringen som krever en kommentar.

Direktoratet skriver:

Fra 1. januar 2018 har tariffavtalen for overnattings-, servering- og cateringvirksomhet blitt allmenngjort. Formålet med allmenngjøringen er å sikre utenlandske arbeidstakere i bransjen, også uorganiserte, lønns- og arbeidsvilkår som er likeverdige med vilkårene som norske arbeidstakere har. Etter disse reglene skal arbeidstakere som omfattes minimum ha en nærmere angitt lønn per time, avhengig av arbeidstakerens alder. Regelverket kommer ikke til anvendelse dersom arbeidstakeren samlet sett er omfattet av gunstigere lønns- og arbeidsvilkår i henhold til avtale eller etter det lands rett som gjelder for arbeidsforholdet.

Eventuell tips som arbeidstakeren måtte få er ikke omtalt. Skattedirektoratet antar imidlertid at man ved innføring av de foreslåtte reglene om lønnsrapportering mv. for tips også må vurdere om denne ytelsen inngår i arbeidstakerens samlede lønnsgodtgjørelse.

Gjeldende forskrift om allmenngjøring er ganske tydelig. Den bruker følgende formulering:
«Arbeidstakere som utfører arbeid som nevnt i § 2, skal ha en lønn per time på minst:....»

Forskriften innledes på følgende måte:

«Forskriften er fastsatt på grunnlag av Riksavtalen 2016–2018 mellom NHO og NHO Reiseliv på den ene siden og LO og Fellesforbundet på den annen side.»

Frem til i dag har tips ikke vært regulert i Riksavtalen. Praksis er at tips er noe som tilkommer den enkelte ut over lønn fra arbeidsgiver.

Siden forskriften baserer seg på Riksavtalen må partene i avtalen avklare forholdet mellom tips og minstelønn. Det er ikke et område hvor Skattedirektoratet har kompetanse. Ved fornyelse/videreføring av

forskriften om allmenngjøring må denne ta opp i seg evt. endringer partene måtte gjøre i Riksavtalen vedrørende tips. Tariffnemnda kan også fatte selvstendige vedtak, men det vil være underlig om et vedtak i tariffnemnda skulle gå fullstendig på tvers av innholdet i tariffavtalen som begjæres allmenngjort.

Dersom tips skal kunne avregnes mot minstelønn vil arbeidsgivers lønnsutgifter reduseres tilsvarende tipsens størrelse «over natten» fra 1/1-2019. I ytterste konsekvens kan dette medføre at en ansatt kan tape inntekt tilsvarende allmenngjort minstelønn per time (157,18 per i dag) dersom tipsen utgjør et høyre beløp. Inntil 306 000 i redusert årsinntekt for arbeidstaker, og tilsvarende lønns subsidie til arbeidsgiver. Det er nok ikke vanlig at noen mottar så mye på årsbasis, men omregnet ned til timelønn for deltidsansatte i små stillinger er nok regnestykket reelt mange steder. Dette vil innebære en betydelig konkurransevridning og invitere til prising som fremmer tips. Det er neppe hensikten med den foreslåtte endringen i regelverket.

Med vennlig hilsen
Fellesforbundet

Dag Odnos
(*sign.*)

Jens Petter Hagen
(*sign.*)

Dette brevet er elektronisk godkjent i Fellesforbundet og har derfor ingen signatur.